

Střípky z minulosti ... Založení Mateřské školy v Bojanově (1960-61)

V letošním roce proběhne zápis do mateřské školy, zkráceně školky či mateřinky, již po pětapadesáté. Tak dlouho totiž dané zařízení pro předškolní děti v Bojanově funguje.

Očekávaného otevření mateřské školy se místní dočkali při příležitosti oslav Dne dětí 29. května 1960. Samotný provoz započal 6. června téhož roku v 7 hodin ráno. První ředitelkou se stala paní Jaroslava Březinová (provd. Hůlková). O malé caparty se starala spolu s paní učitelkou Jiřinou Vichovou. Post kuchařky zastávala paní Ludmila Musilová a školníci byla paní Marie Dostálová. V premiérovém roce školky bylo zapsáno 30 dětí.

A co vlastně bylo příčinou vzniku MŠ v Bojanově? Sama kronikářka (*jméno není jednoznačně uvedeno*) uvádí, že to ví jen z doslechu. Snad se k jejím uším dostala ta správná verze. Nuže: Jakýsi soudruh (zřejmě z ONV v Chrudimi) se na podzim roku 1959 zúčastnil schůze (předpokládám, že MNV) a dotazoval se, co dělá bojanovský výbor žen. Tehdy prý bojanovské ženy prohlásily, že chtějí mateřskou školu. Na to jim daný soudruh odpověděl, že bude-li na příští schůzi dvakrát tolik účastnic (tj. alespoň 32 žen), dá prý svolení a pracovní síly pro zřízení a provoz školky.

Bojanovské ženy nezklamaly, na další schůzi jich údajně dorazilo 68! Teď byla řada na ONV, aby splnil svůj slib. Až tak lehce to přeci jen neproběhlo. Za éry socialismu se většinou podobné případy řešily formou brigád a ukázalo se, že ONV nedisponoval takovou pracovní silou, jak se zdálo. Nakonec vše dobře dopadlo, zásluhu na tom měli dle kroniky kromě brigádníků závod Technolen, ředitel základní školy O. Slavík a MNV.

Pamětníci vědí, že původně školka fungovala v prostorách základní školy. Dobové fotografie ve školním archivu bohužel žádné nejsou, proto si musíme vystačit se zápisem z kroniky. „*V přízemí je kuchyň, herna (slouží i za jídelnu), malá herna pro ukládání hraček. Na chodbě za přepážkou je šatna a umývárna. Ložnice v 1. poschodí školy. Prostory vyhovují, ale nejsou ideální.*“

Ani venkovní prostory nebyly dostačující. „*Zahrada je velmi malá, přibližně 27 x 11 m². Velká brána není možná uzamknout, chodí sem lidé do studně pro vodu a jezdí tudy s uhlím a dřevem pro školu. Tím ubývá velká prostora, kde není možné nějaké hračky mít.*“ Autorka textu v kronice si též povzdychla nad nepochopením ze strany rodičů. „*Při budování (tj. výkopu) pískoviště se zúčastnil jen jediný tatínek (s. J. Janeček); rodiče špatně chápají zařízení mateřské školy, její potřeby a o všem velmi pochybují.*“

Prázdniny roku 1960 byly v plném proudu, ale provoz školky nebyl nikterak omezen, počet dětí neklesl. Pouze na konci srpna se objevila nákaza v podobě infekčních boláků a příušnic. Tehdy ubylo asi 5 dětí.

V září 1960, kdy začal oficiálně školní rok nejen základní školy, ale i mateřince, se všechny děti přivítaly v tělocvičně školy. Školkové děti přednesly těm starším básničky, písně a tanečky. Prý pro ně bylo představení velkým zážitkem, „*vždyť poprvé vystoupily před veřejností.*“ Nový školní rok začal radostně, ale každodenní realita byla poněkud jiná. Do školky sice přibýlo nové linoleum, ale např. pískoviště stále nebylo dokončeno, a když už konečně ano, bylo pro změnu zas moc malé. Učitelky MŠ si též stěžovaly na hluk v prvním patře, kde neměly malé děti klid na spánek, neboť školní děti se učily i odpoledne a nebyly úplně nejtišší.

Ale abych nepředkládala jen lamentace. Právě v roce 1960 došlo v naší republice k mnoha změnám, opomenuli-li změnu ČSR na ČSSR, paskvil v podobě nového státního znaku (naš lvíček mimo jiné přišel o korunu, místo ní mu na hlavu vrazili pěticípou rudou hvězdu) či dokončení elektrifikace naší vlasti, musím zmínit i regulaci poplatku za stravování dětí ve školních zařízeních. Hlavní roli pro určování výše poplatku sehrál plat rodičů. „*Největší poplatek činí 2 Kčs, který dosud platili všichni; od 1. listopadu neplatí u nás 11 dětí nic, 2 děti po 2 Kčs, 4 děti po 0,50 Kčs, 2 děti po 1 Kčs, 4 děti po 1,50 Kčs. Je to velké ulehčení rodičům.*“

Vánoční besídky mají v Bojanově skutečně dlouholetou tradici. Svátečně vyzdobená nástěnka zvala všechny rodiče na 22. prosince 1960. Vystoupení dětí se vydařilo. Navíc rodiče, JZD a MNV přispěli na koupi nových hraček, z nichž měly děti i jejich paní učitelky pochopitelně velikou radost (např. za 150 Kčs od JZD byl zakoupen kočárek).

V únoru a březnu 1961 byla podle slov kronikářky velmi slabá docházka, hrozilo, že bude školka zavřena. Mezi dětmi se rozmohl zánět středního ucha, který se léčil zdlouhavě pomocí penicilinových injekcí. Tuto nepříjemnou situaci navíc zhoršil fakt, že onemocněl i synek paní kuchařky. Naštěstí vypomohly některé maminky. Opačný problém s docházkou nastal v květnu, tehdy školku navštěvovalo 32 – 34 dětí. To asi paní učitelky nevěděly, kde jim hlava stojí.

V srpnu byla školka na čtrnáct dní uzavřena. Důvodem byl generální úklid a vymalování všech místností. Opět podaly záchranou ruku dobrovolnice z řad maminek, které přispěchaly pomoci s úklidem.

„*Končí prázdniny. Mateřská škola je v pořádku, čistá, dětem se líbí. Těšíme se na zahájení nového školního roku.*“

Tím končí i mé povídání. Přála bych dětem, které v letošním roce poprvé, či již poněkolikáté zavítají do bojanovské školky, aby se v ní cítily dobře a aby se do ní těšily stejně jako jejich předchůdci v roce 1961.

Lenka Simonová